

1. Den omstændighed, at Kommissionen og medlemsstaterne ifølge traktatens artikler 169 og 170 for Domstolen kan indstævne en stat, som ikke har opfyldt sine forpligtelser ifølge traktaten, betyder ikke, at private i givet fald er udelukket fra at gøre disse forpligtelser gældende for en national ret, som i medfør af traktatens artikel 177 kan indbringe sagen for Domstolen.
Selv om Domstolen ikke i medfør af traktatens artikel 177 kan udtale sig om nationale lovbestemmelers forenelighed med traktaten, har den dog beføjelse til at give den nationale retsinstans alle de kriterier til fortolkning af fællesskabsretten, som kan gøre det muligt for denne selv at tage stilling til spørgsmålet om forenelighed.
2. Traktatens artikel 34 forbyder alle nationale foranstaltninger, som har til formål eller til virkning særligt at hindre eksporthandelen og således skabe forskelsbehandling mellem handelen på en stats hjemmemarked og dens eksporthandel med den virksomhed, at der sikres den pågældende medlemsstats indenlandske produktion eller hjemmemarked en særlig fordel.
3. Selv om en medlemsstat overdrager en virksomhed en særlig eller en eksklusiv rettighed, jfr. traktatens artikel 90, stk. 1, fritager dette dog ikke medlemsstaten fra at overholde de øvrige bestemmelser i fællesskabsretten, herunder nærmere bestemt reglerne om frie varebevægelser.
4. Traktatens artikel 90, stk. 2, kan ikke for tiden hjemle private rettigheder, som de nationale domstole skal beskytte.
5. Fællesskabsreglerne om frie varebevægelser og Rådets direktiv 75/439 om bortskaffelse af olieaffald bemyndiger ikke en medlemsstat til på sit område at lade indsamling og bortskaffelse af olieaffald foretage af godkendte virksomheder på en sådan måde, at det er forbudt at eksportere affaldet til en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat, der bortskaffer affaldet eller genanvender det.

I sag 172/82

angående en anmodning, som Tribunal de Grande Instance de Versailles i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

SYNDICAT NATIONAL DES FABRICANTS RAFFINEURS D'HUILE DE GRAISSAGE M.FL.

mod

GROUPEMENT D'INTÉRÊT ÉCONOMIQUE »INTER-HUILES« M.FL.

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 30 og 34,

har

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

sammensat af afdelingsformanden U. Everling, dommerne Mackenzie Stuart og Y. Galmot,

generaladvokat: S. Rozès

justitssekretær: ekspeditionssekretær H. A. Rühl

afsagt følgende

DOM

Sagsfremstilling

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlingen

Rådets direktiv 75/439 af 16. juni 1975 (EFT L 194, s. 23) omhandler bortskaffelse af olieaffald.

Direktivet bestemmer, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre indsamling og bortskaffelse af olieaffald uden skadelige virkninger og for at bortskaffelsen så vidt muligt sker ved genanvendelse (artiklerne 2-4). Direktivets artikel 5 bestemmer følgende: »Såfremt de i artiklerne 2, 3 og 4 fastsatte mål ikke kan nås på anden vis, træffer medlemsstaterne de foranstaltninger, der er nødvendige, for at en eller flere virksomheder foretager indsamling

og/eller bortskaffelse af det olieaffald, som de får tilbudt fra indehavere eventuelt i det område, som i givet fald tildeles dem af den kompetente myndighed«.

Den franske Republik har gennemført direktivet ved dekret nr. 79/981 af 21. november 1979 »om indsamling og genanvendelse af olieaffald« (JO RF af 23. 11. 1979, s. 2900), ved bekendtgørelse af 21. november 1979 om »betingelser for indsamling af olieaffald i henhold til dekret nr. 79/981 af 21. november 1979 om indsamling og genanvendelse af olieaffald« (JO RF af 23. 11. 1979, s. 2901) og ved bekendtgørelse af 21. november 1979 om »betingelser for bortskaffelse af olieaffald i henhold til

dekret nr. 79/981 af 21. november 1979 om indsamling og genanvendelse af olieaffald« (JO RF af 23. 11. 1979, s. 2903).

Med hensyn til den franske lovgivning på området har den franske regering i sit indlæg for Domstolen blandt andet oplyst, at der heri bestemmes følgende:

— Indehavere af olieaffald, som opsamler dette i forbindelse med udøvelsen af erhvervsmæssig virksomhed, har pligt til enten at aflevere olieaffaldet til godkendte indsamlingsvirksomheder eller selv at sikre, at deres olieaffald bortskaffes, såfremt de har opnået godkendelse hertil.

— For at sikre en fuldstændig indsamling af olieaffald er landet inddelt i geografiske områder (normalt svarende til departementerne), og miljøministeren har for hvert område udpeget en godkendt indsamlingsvirksomhed efter afholdelse af licitation og efter at have hørt det interministerielle udvalg til godkendelse.

— Den godkendte indsamlingsvirksomhed er ansvarlig for indsamlingen af alt olieaffald i det af godkendelsen omfattede område.

— Bortskaffelse af olieaffald er ligeledes betinget af meddelelse af en ministeriel godkendelse udstedt af miljøministeren.

Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage har sammen med 13 andre sagsøgere anlagt sag ved Tribunal de Grande Instance de Ver-

sailles i det væsentlige med påstand om, at det forbydes Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« at foretage indsamling af olieaffald i en række geografiske områder. Sagsøgerne i hovedsagen har til støtte for deres påstand gjort gældende, at de sagsøgte har oprettet Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« med det klare formål at omgå lovens bestemmelser ved at tillade medlemmerne, som ikke har fået tilladelse af myndighederne til at indsamle olieaffald, at fortsætte den hidtidige indsamling af olieaffald uden godkendelse. Sagsøgerne har videre gjort gældende, at Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« forbeholder en ikke uvæsentlig del af den af den indsamlede olie til eksport til Belgien og Forbundsrepublikken Tyskland.

Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« har blandt andet under sagens behandling for den nationale ret anført, at de nationale franske bestemmelser udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative udførsels- og indførselsrestriktioner, som er forbudt i medfør af EØF-traktatens artikel 36. Tribunal de Grande Instance de Versailles har følgelig ved dom af 9. juni 1982 besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er et forbud mod, at virksomheder, som forestår indsamling af olieaffald, afleverer dette til virksomheder i én af Fællesskabets medlemsstater med henblik på bortskaffelse eller genanvendelse, jfr. herved de restriktioner, som ifølge dekret nr. 79-981 af 21. november 1979 er pålagt indsamlingsvirksomhederne, foreneligt med artiklerne 30 og 34 i traktaten om oprettelse af De europæiske Fællesskaber, der forbyder kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning?«

Forelæggelsesdommen blev registreret på Domstolens justitskontor den 25. juni 1982.

erhvervsdrivende i de øvrige medlemsstater?

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statuten for EØF-Domstolen er der indgivet skriftlige indlæg af Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage m.fl. ved advokaterne J. F. Renaud og A. Desmazières de Séchelles, Paris, af Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« m.fl. ved advokat J. Thréard, Paris, af Kommissionen for de europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent R. Wägenbaur, og af den franske regering ved J. P. Costes, Secrétariat général du Comité interministériel pour les questions de coopération économique européenne.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse og at henvise sagen til tredje afdeling. Domstolen har imidlertid opfordret den franske regering til inden den 25. november 1982 skriftligt at besvare følgende to spørgsmål:

— Kan indsamlingsvirksomheder, som er godkendt af de franske myndigheder, ifølge de franske lovbestemmelser sælge det olieaffald, som de ligger inde med, til bortskaffelsesvirksomheder, som er godkendt af andre medlemsstater?

— Kan bortskaffelsesvirksomheder, som er godkendt af de franske myndigheder, ifølge samme lovbestemmelser sælge det olieaffald, som de har modtaget, til andre godkendte bortskaffelsesvirksomheder eller andre

II — Sammenfatning af de skriftlige indlæg for Domstolen

Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage har indledningsvis anført, at Domstolen bør prøve, om det præjudicielle spørgsmål kan antages til realitetsbehandling. Under hensyn til omstændighederne omkring nærværende sag — navnlig at den afgørende begrundelse for at forelægge det præjudicielle spørgsmål var de medsagsøgte fremlæggelse af en note til Europa-Parlamentets formand fra Parlamentets generaldirektorat for forskning og dokumentation, der drejede sig om, hvorvidt der burde rejses en forespørgsel til Kommissionen med henblik på at anfægte en bestemt medlemsstats lovgivning og opfordre Kommissionen til over for denne medlemsstat at indlede den i Rom-traktatens artikel 169 fastsatte procedure — mener sagsøgerne, at det præjudicielle spørgsmål har samme retsvirkninger som et passivitetssøgsmål anlagt mod Kommissionen for ikke at have indledt den i artikel 169 fastsatte procedure over for den pågældende medlemsstat, hvorfor sagen ifølge sagsøgerne må afvises.

Med hensyn til selve spørgsmålet har *Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage* først og fremmest anført, at dette både må præciseres og udvides. Der bør således ikke være tale om en af Fællesskabets medlemsstater, men derimod om en anden af Fællesskabets medlemsstater, og spørgsmålet bør ikke alene omhandle indsamlingsvirksomheder, men også virksomheder, som ligger inde med olieaffald, og

som i henhold til artikel 3 i dekret nr. 79-981 selv ønsker at foretage transporten af denne olie. Under alle omstændigheder skal de anførte restriktioner ikke bedømmes i henhold til EØF-traktatens artikel 30 ff., men derimod i forhold til Rådets direktiv 75/439, hvorved der er foretaget en tilnærmelse af medlemsstaternes lovbestemmelser om bortskaffelse af olieaffald. Ifølge Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage er de franske lovbestemmelser gyldige i forhold til direktiv 75/439. Dels er direktivets grundlæggende mål, dvs. hensynet til miljøbeskyttelse og genanvendelse af olieaffaldet, sammenfaldende med målsætningen i de nationale lovbestemmelser. Dels er kravet om ikke at hæmme samhandelen inden for Fællesskabet et underordnet hensyn, som må kunne tilsidesættes af andre hensyn, ligesom de restriktioner, som de sagsøgte parter i hovedsagen har anfægtet, er omfattet af de foranstaltninger, der er åbnet adgang til i direktivet, navnlig i direktivets artikel 5.

Med hensyn til de franske lovbestemmelseres gyldighed i forhold til Rom-traktatens artikler 90 og 85 har sagsøgerne i hovedsagen henvist til Kommissionen for De europæiske Fællesskabers svar til Galland, medlem af Europa-Parlamentet (EFT C 205 af 13. 8. 1981, s. 10).

Endelig har Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage opregnet de uheldige følger af de kunstige eksportkanaler, som de sagsøgte overtrædelse af de franske lovbestemmelser har medført. Ifølge Syndicat national er der tale om følgende uheldige virkninger:

1. Fransk olieaffald er blevet eksporteret til Belgien og dér brændt til skade for miljøet i Belgien.
2. Fransk olieaffald er blevet eksporteret til Forbundsrepublikken Tyskland og dér blevet genanvendt eller brændt, mens indsamling af olieaffald i Tyskland er statsstøttet.
3. De godkendte franske regenereringsvirksomheder, som ikke er statsstøttet, modtager ikke råstof i tilstrækkelige mængder til på rentabel vis og i overensstemmelse med deres entreprisbetingelser at sikre de opgaver, som er pålagt dem. Målsætningen bag og forvaltningen af energipolitikken i en medlemsstat bringes herved i fare.
4. De godkendte franske indsamlingsvirksomheder, som ikke modtager støtte, kan heller ikke rentabelt foretage den fuldstændige indsamling, som er pålagt dem. Som følge heraf indsamles olieaffaldet ikke, hvilket er skadeligt for miljøet i Frankrig.

Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« har i sit indlæg gjort gældende, at artikel 10 i kapitel II i bilaget til bekendtgørelsen om betingelserne for indsamling af olieaffald udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ udførselsrestriktion, som er forbudt ifølge EØF-traktatens artikel 30, for så vidt det i bekendtgørelsen bestemmes, at indsamlingsvirksomheder skal aflevere den indsamlede olie til godkendte bortskaffelsesvirksomheder, hvilket indebærer et eksportforbud. *Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles«* har anført, at Rådets direktiv 75/439 ikke hjemler medlemsstaternes ret til at bremse eller ophæve

samhandelen inden for Fællesskabet med olieaffald, og at syvende betragtning til direktivet tværtimod bestemmer, at der skal indføres et system, der ikke hæmmer samhandelen inden for Fællesskabet og ikke påvirker konkurrencevilkårene. Ifølge Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« kan EØF-traktatens artikel 36 ikke påberåbes i nærværende sag, idet hensynene til beskyttelse af den offentlige sundhed og miljøet er sikret ved at samtlige bortskaffelsesvirksomheder inden for Fællesskabet i medfør af direktiv 75/439 skal opnå godkendelse og derfor er underkastet kontrol.

Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« har i et supplerende indlæg henledt Domstolens opmærksomhed på den omstændighed, at hovedsagen ikke omhandler virksomheder, som foretager indsamling af olieaffald, men derimod indehavere af olieaffald, som har besluttet selv at foretage transporten af dette affald i henhold til dekretets artikel 3.

Kommissionen har i sit indlæg gjort gældende, at de franske lovbestemmelser — i det omfang virksomheder, som foretager indsamling af olieaffald, pålægges pligt til at aflevere dette til en godkendt fransk bortskaffelsesvirksomhed, og der herved er forbud mod eksport af olieaffald til andre medlemsstater — medfører forskelsbehandling, som sikrer hjemmemarkedet en særlig fordel, hvorfor disse bestemmelser er i strid med traktatens artikel 34. Den omstændighed, at de franske lovbestemmelser er en gennemførelse af Rådets direktiv 75/439 ændrer ikke herved, da direktivet ikke forpligter medlemsstaterne til at iværksætte en sådan ordning. Tværtimod præciserer direktivets artikel 5, at de i bestemmelsen

omhandlede foranstaltninger kun kan træffes, såfremt de i direktivet fastsatte mål ikke kan nås på anden vis. De øvrige medlemsstaters gennemførelsesbestemmelser af direktiv 75/439, indebærer imidlertid ikke en ordning, som i samme udstrækning som den franske hæmmer samhandelen inden for Fællesskabet. Direktivets mål og hensynet til beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed og beskyttelse af planter i EØF-traktatens artikel 36 kan også nås, hvis olieaffald kan afleveres til en bortskaffelsesvirksomhed i en anden medlemsstat, som her har opnået den i artikel 6 i direktiv 75/439 nævnte godkendelse.

Kommissionen har derfor foreslået Domstolen at besvare Tribunal de Versailles' spørgsmål således:

»Artiklerne 34 og 36 skal fortolkes således, at en medlemsstat ikke på sit område kan iværksætte regler for indsamling og bortskaffelse af olieaffald, som indebærer, at olieaffaldet ikke kan afleveres til en godkendt bortskaffelses- eller regenereringsvirksomhed i en anden medlemsstat.«

Den franske regering har først fastslået, at Domstolen ifølge sin praksis trods affattelsen af det forelagte spørgsmål, hvori der rejses tvivl om gyldigheden af de nationale lovbestemmelser, ikke kan afgøre bestemmelsernes gyldighed i forhold til fællesskabsretten, men alene give den nationale ret, hvorved hovedsagen verserer, retningslinjer vedrørende fortolkningen af traktatens artikler 30 og 34. Regeringen har dernæst anført, at hovedsagen udelukkende drejer sig om et indgreb i eneretten til at foretage indsamling og bortskaffelse af olieaffald og ikke

om ulovlig indførsel eller udførsel af olieaffald. Tvisten kan derfor heller ikke berettige den nationale domstol til at anvende traktatens artikler 30 og 34. En sådan retsanvendelse må så meget mere udelukkes, som de omhandlede eventuelle restriktioner efter Rådets udstedelse af direktiv 75/439 på området ikke længere skal bedømmes i forhold til traktatens artikler 30 og 34, men derimod i forhold til direktivet. Den franske regering har videre redegjort for det franske behandlingssystem for olieaffald og understreget, at den økologiske (miljøbeskyttelse) og økonomiske (energibesparelse) målsætning bag de franske lovbestemmelser svarer til målsætningen i Rådets direktiv, og at de franske regler om eneretsgodkendelser udtrykkeligt er hjemlet i direktivets artikel 5 og i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 90, stk. 1, som bestemmelsen er fortolket af Domstolen.

Den franske regering har følgelig foreslået, at Domstolen fortolker Rådets direktiv 75/439 således, at en medlemsstat kan give virksomheder eneret til at foretage indsamlings og bortskaffelse af olieaffald.

Den franske regering har besvaret de spørgsmål, Domstolen har stillet den, således:

1. Med hensyn til indsamling af olieaffald gælder det, at indehavere, hvad enten de vælger selv at foretage transporten af deres olieaffald eller overlader det til godkendte indsamlingsvirksomheder, skal aflevere olien til godkendte bortskaffelsesvirksomheder i overensstemmelse med den fastsatte fremgangsmåde i artikel 8 i dekret af 21. november 1979.

2. Med hensyn til bortskaffelse gælder det, at de godkendte bortskaffelsesvirksomheder, jfr. dekret af 21. november 1979, skal behandle olieaffaldet i deres anlæg.

III — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 9. december 1981 er der afgivet mundtlige indlæg af sagsøgerne i hovedsagen ved advokaterne A. Desmazières de Séchelles og J. F. Renaud, begge Paris, af de sagsøgte i hovedsagen ved advokat Baudin med møderet for den franske Conseil d'Etat og Cour de cassation og advokat J. Thréard, Paris, og af Kommissionen ved dens juridiske konsulent R. Wägenbaur, ligesom parterne under retsmødet har besvaret de af Domstolen rejste spørgsmål.

Kommissionen har foreslået Domstolen at besvare Tribunal de Versailles' spørgsmål lidt anderledes end foreslået i dets indlæg, nemlig: »Artiklerne 34 og 36 skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en medlemsstat på sit område tilrettelægger indsamling og bortskaffelse af olieaffald på en sådan måde, at affaldet ikke kan eksporteres til en godkendt indsamlings- eller bortskaffelsesvirksomhed i en anden medlemsstat«.

Den italienske regering ved Avvocato dello Stato P. G. Ferri har under den mundtlige forhandling intervenseret til støtte for den opfattelse, at det af direktivets artikler 5 og 7 fremgår, at indsamling af olieaffald er forbeholdt godkendte virksomheder.

Kommissionen har som svar på det spørgsmål, den blev stillet under retsmødet, den 22. december 1982 forelagt Domstolen en oversigt over medlemsstaternes lovgivninger vedrørende olieaffald samt over handelen hermed mellem medlemsstaterne. De

sagsøgte i hovedsagen har den 6. januar 1983 afgivet indlæg vedrørende dette svar.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. februar 1983.

Præmisser

- 1 Ved dom af 9. juni 1982, indgået til Domstolen den 25. juni 1982, har Tribunal de Grande Instance de Versailles i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af traktatens artikler 30 og 34 med henblik på en bedømmelse af, om det franske dekret nr. 79/981 af 21. november 1979 om indsamling og genanvendelse af olieaffald (JO RF af 23. 11. 1979, s. 2900) og bekendtgørelserne udstedt i henhold hertil er forenelige med traktaten.
- 2 Parterne i hovedsagen er Syndicat national des fabricants raffineurs d'huile de graissage samt tretten andre sagsøgere og Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles«. Sagsøgerne har nedlagt påstand om, at det forbydes sammenslutningen »Inter-Huiles« at foretage indsamling af olieaffald i en række geografiske områder, idet sammenslutningen ikke har den nødvendige godkendelse ifølge fransk lovgivning og i strid med lovgivningen eksporterer den indsamlede olie.
- 3 Reglerne om bortskaffelse af olieaffald findes i Rådets direktiv 75/439 af 16. juni 1975 (EFT L 194, s. 23). Ifølge direktivets artikler 2 og 4 skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre indsamling og bortskaffelse af olieaffald uden skadelige virkninger, så vidt muligt ved genanvendelse. Direktivets artikel 5 lyder således: »Såfremt de i artiklerne 2, 3 og 4 fastsatte mål ikke kan nås på anden vis, træffer medlemsstaterne de foranstaltninger, der er nødvendige, for at en eller flere virksomheder foretager indsamling og/eller bortskaffelse af det olieaffald, som de får tilbudt fra indehavere eventuelt i det område, som i givet fald tildeles dem af den kompetente myndighed«.

- 4 I medfør af direktivet udstedte den franske regering den 21. november 1979 dekret nr. 79/781 om indsamling og genanvendelse af olieaffald samt to bekendtgørelser af samme dato til gennemførelse heraf. Disse bestemmelser indeholder regler om godkendelse af de virksomheder, som foretager indsamling af olieaffald, og de virksomheder, som skal bortskaffe affaldet. Dekret nr. 79/981 bestemmer udtrykkeligt, at indsamlingsvirksomhederne skal aflevere det indsamlede olieaffald til godkendte bortskaffelsesvirksomheder. Artiklerne 2 og 9 i bekendtgørelsen vedrørende betingelserne for bortskaffelse af olieaffald pålægger endvidere de godkendte bortskaffelsesvirksomheder at behandle olieaffaldet i deres egne anlæg, idet godkendelsen ellers tilbagekaldes.
- 5 Det står således fast, at den franske lovgivning indeholder et stiltiende forbud mod eksport af olieaffald til udlandet, herunder Fællesskabets øvrige medlemsstater. Der er således ikke fastsat undtagelsesbestemmelser vedrørende videresalg til bortskaffelsesvirksomheder i andre medlemsstater, som har den i artikel 6 i direktiv 75/439 omhandlede godkendelse.
- 6 Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« har over for den nationale retsinstans anført, at de franske lovbestemmelser er i strid med EF-reglerne om frie varebevægelser, hvorfor Tribunal de Grande Instance de Versailles har udsat sagen og forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er forbudet mod, at virksomheder, som forestår indsamling af olieaffald, afleverer dette til virksomheder i én af Fællesskabets medlemsstater med henblik på bortskaffelse eller genanvendelse, jfr. herved de restriktioner, som ifølge dekret nr. 79-981 af 21. november 1979 er pålagt indsamlingsvirksomhederne, foreneligt med artiklerne 30 og 34 i traktaten om oprettelse af De europæiske Fællesskaber, som forbyder kvantitative udførselsrestriktioner såvel som alle foranstaltninger med tilsvarende virkning?«

Domstolens kompetence

- 7 Syndicat national des fabricants raffineurs d'huiles de graissage har for det første gjort gældende, at Domstolen er inkompetent til at besvare det præjudicielle spørgsmål, som i realiteten har samme retsvirkninger som et passivi-

tetssøgsmål anlagt mod Kommissionen for — i dette tilfælde — at have undladt at anlægge en traktatbrudssag.

- 8 Denne opfattelse kan ikke lægges til grund. Den omstændighed, at Kommissionen og medlemsstaterne ifølge traktatens artikler 169 og 170 kan indstævne en stat, som ikke har opfyldt sine forpligtelser ifølge traktaten, for Domstolen, betyder ikke, at private i givet fald er udelukket fra at gøre disse forpligtelser gældende for en national ret, som i medfør af traktatens artikel 177 kan indbringe sagen for Domstolen. Selv om Domstolen ikke i medfør af traktatens artikel 177 kan udtale sig om en national lovs overensstemmelse med traktaten, har den dog beføjelse til at give den nationale retsinstant alle de kriterier til fortolkning af fællesskabsretten, som kan gøre det muligt for denne selv at tage stilling til dette spørgsmål.

Realiteten

- 9 Følgelig må det præjudicielle Fællesskab forstås således, at det i det væsentlige går ud på, om fællesskabsreglerne om frie varebevægelser samt Rådets direktiv 75/439 af 16. juni 1975 om bortskaffelse af olieaffald bemyndiger en medlemsstat til på sit område at tilrettelægge indsamlingen og bortskaffelsen af olieaffald på en sådan måde, at det er forbudt at eksportere affaldet til en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat, der bortskaffer affaldet eller genanvender det.
- 10 Direktivets artikel 5 bestemmer med henblik herpå, at medlemsstaterne kan give virksomheder eneret til at foretage indsamling eller bortskaffelse af olieaffaldet i det område, som de har fået tildelt. Bestemmelsen må læses i forbindelse med direktivets målsætning, sådan som den fremgår af direktivets syvende betragtning, hvorefter der bør anvendes »et effektivt og sammenhængende behandlingssystem for dette affald, som ikke hæmmer samhandelen inden for Fællesskabet.«
- 11 Artikel 5 i direktiv 75/439 kan derfor fortolkes således, at medlemsstaterne eventuelt kan give en eller flere virksomheder eneret til at foretage indsamling eller bortskaffelse af olieaffald i det område, som er tildelt dem, men

dette indebærer ikke nødvendigvis, at medlemsstaternes regeringer kan stille hindringer i vejen for eksporten. En sådan opdeling af markederne er nemlig ikke hjemlet i Rådets direktiv og er i strid med direktivets målsætninger.

- 12 Dette resultat må så meget mere gælde, som EØF-traktatens artikel 34 forbyder alle foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative udførselsrestriktioner. Som Domstolen gentagne gange har fastslået, gælder der således et forbud mod nationale foranstaltninger, hvis formål eller virkning særligt er at hindre eksporthandelen og således skabe forskelsbehandling mellem handelen på hjemmemarkedet og dens eksporthandel, således at der herved sikres den pågældende medlemsstats indenlandske produktion eller hjemmemarked en særlig fordel. Lovbestemmelser, som er i strid med disse regler, er derfor også i strid med traktatens artikel 34.
- 13 Det er ligeledes gjort gældende, at de anfægtede lovbestemmelser driftsmæssigt set er nødvendige, idet rentabiliteten i de virksomheder, som er godkendt til at bortskaffe olieaffald, kun kan sikres, hvis disse foretager al indsamling af olieaffald, ligesom dette er en betingelse for at nå direktivets mål. Denne argumentation kan ikke lægges til grund. Direktivets artikler 13 og 14 bestemmer nemlig, at medlemsstaterne til gengæld for de forpligtelser, som de har pålagt virksomhederne til gennemførelse af artikel 5, kan tildele disse en godtgørelse, som finansieres i overensstemmelse med »forureneren betaler«-princippet, uden herved at skabe hindringer for eksporten.
- 14 Sagsøgerne i hovedsagen og den franske regering har videre anført, at de franske lovbestemmelser er begrundet i hensynet til miljøbeskyttelsen, hvilket hensyn udtrykkeligt er nævnt i direktivets tredje betragtning. Denne argumentation er uholdbar. Hensynet til miljøbeskyttelsen er nemlig utvivlsomt sikret lige så betryggende, når olieaffaldet sælges til en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat, som bortskaffer eller genanvender det, som når affaldet bortskaffes i den oprindelige medlemsstat.
- 15 Endelig gælder det, at selv om den af medlemsstaten tildelte godkendelse må betragtes som en eksklusiv rettighed efter EØF-traktatens artikel 90, stk. 1, betyder dette ikke, at medlemsstaten kan undlade at overholde de øvrige

bestemmelser i fællesskabsretten, herunder nærmere bestemt reglerne om de frie varebevægelser og reglerne i direktiv 75/439. Med hensyn til artikel 90, stk. 2, har Domstolen allerede fastslået, at denne bestemmelse ikke på fællesskabsrettens nuværende udviklingstrin kan give private rettigheder, som de nationale domstole skal beskytte (dom af 14. 7. 1971, Hein, sag 10/71, Sml. 1971, s. 165).

- 16 Tribunal de Grande Instance de Versailles' spørgsmål skal derfor besvares således, at fællesskabsreglerne om frie varebevægelser og Rådets direktiv 75/439 af 16. juni 1975 om bortskaffelse af olieaffald ikke bemyndiger en medlemsstat til på sit område at tilrettelægge indsamlingen og bortskaffelsen af olieaffald på en sådan måde, at det er forbudt at eksportere affaldet til en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat, der bortskaffer affaldet eller genanvender det.

Sagens omkostninger

- 17 De udgifter, der er afholdt af den franske og italienske regering samt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres.
- 18 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (tredje afdeling)

vedrørende det spørgsmål, som Tribunal de Grande Instance de Versailles har forelagt den ved dom af 9. juni 1982, for ret:

Fællesskabsreglerne om frie varebevægelser og Rådets direktiv 75/439 af 16. juni 1975 om bortskaffelse af olieaffald bemyndiger ikke en medlemsstat til på sit område at tilrettelægge indsamlingen og bortskaf-

felsen af olieaffald på en sådan måde, at det er forbudt at eksportere affaldet til en godkendt virksomhed i en anden medlemsstat, der bortskaffer affaldet eller genanvender det.

Everling

Mackenzie Stuart

Galmot

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 10. marts 1983.

Justitssekretæren
efter bemyndigelse

H. A. Rühl

Ekspeditionssekretær

U. Everling

Formand for tredje afdeling

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT S. ROZÈS
FREMSAT DEN 10. FEBRUAR 1983¹

Høje Domstol.

Tribunal de Grande Instance de Versailles har forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkning af EØF-traktatens artikler 34 og 36 for at sætte den nationale ret i stand af afgøre, om den franske lovgivning om indsamling og genanvendelse af olieaffald er forenelig med fællesskabsretten.

I — De franske regler fremgår at dekret af 21. november 1979 og af bekendtgørelser af samme dato udstedt i medfør af den franske lov af 15. juli 1975 om bortskaffelse og genanvendelse af affaldspro-

dukter og Rådets direktiv af 16. juli 1975 om bortskaffelse af olieaffald.

Dekretet bestemmer blandt andet, at der alene udstedes tilladelse til fysiske eller juridiske personer, som driver deres indsamlingsvirksomhed inden for et bestemt geografisk område.

Parterne i sagen for Tribunal de Grande Instance de Versailles er Syndicat national des fabricants raffineurs d'huiles de graissage m.fl., som har opnået indsamlingstilladelse, og Groupement d'intérêt économique »Inter-Huiles« og tolv af sammenslutningens medlemmer,

¹ — Oversat fra fransk.